

LIKA

Ett verktyg för att stötta och underlätta
skolornas digitalisering

Johanna Karlén, 2014-05-07

LIKA vaddå?

- LIKA – varför det och vad är det?
- LIKA – hur då?
- LIKA – vittnen berättar... ;)

Frågor? Gärna!

Via twitter till **joka70** med **#LIKA**, **#SETT2014**

...eller direkt i **Bloggers corner** efteråt

...eller till **johanna.karlen@skl.se**

LIKA – varför det och vad är det?

”Ännu ett slag mot den svenska självbilden”

Den svenska skolans tröga inställning till digitalisering hotar att putta ner Sverige från tronen som ledande it-nation.

IT i skolan får underkänt

Svenska skolor får underkänt på de flesta punkterna i en statlig utredning av IT i skolan.

Regeringen skyller på kommunerna

SKOLGLAPPET Regeringen skyller de stora skillnaderna på hur it används i skolorna på kommunerna. Samtidigt öppnar statssekreteraren för en nationell it-strategi för skolan.

Världsbäst på att dela ut datorer
– sämst på att använda dem

”It i skolan handlar inte längre bara om att det ska finnas datorer på skolorna. Tekniken måste in i pedagogiken om det ska ha någon verklig nytta. Men idag är **användningen godtycklig - allt bygger på eldsjälar som engagerade lärare och rektorer.** Därför kan det skilja stort mellan skolor i samma kommun eller till och med inom en och samma skola. Det här granskar vi i vår nya serie Skolglappet.”

ComputerSweden

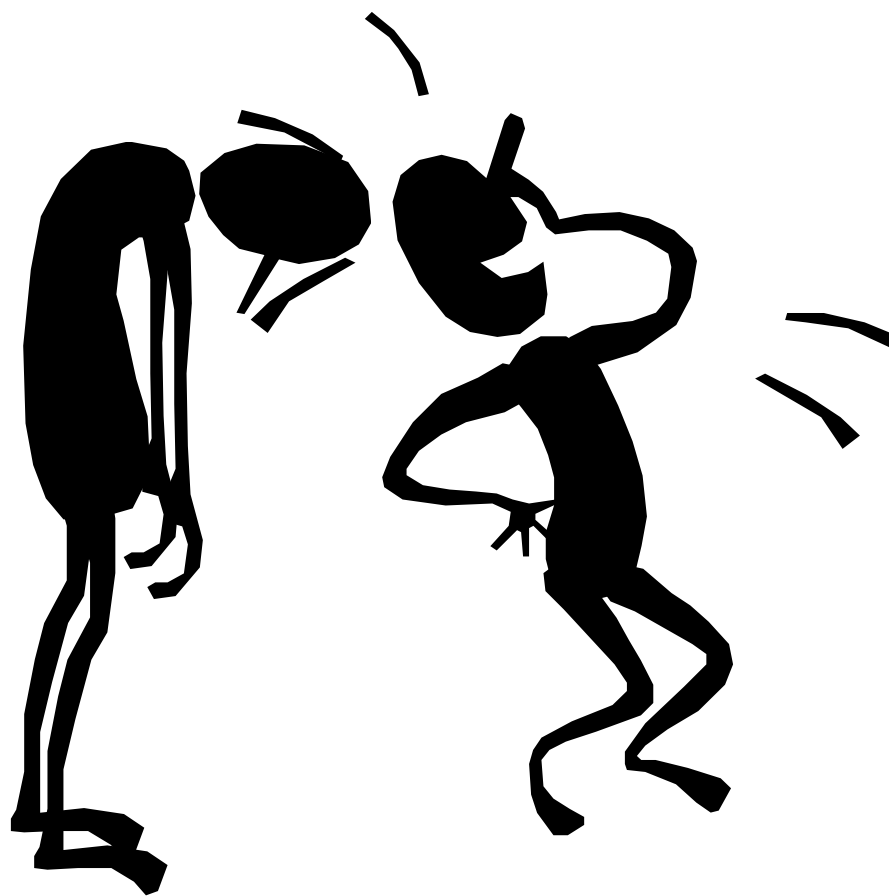
”– Nyckelpersonen är **rektorn**. Det är avgörande vilket intresse rektorn har av att satsa på utrustning och it som ett pedagogiskt hjälpmedel, säger Eva Mårell-Olsson, it-pedagogikforskare vid Umeå universitet”

”– Det är en stor skillnad mellan skolor – inte bara mellan kommuner utan det är en stor skillnad också mellan klassrum. Vi har eldsjälarna men vi måste se till att det blir en **likvärdighet** och för det krävs ett digitalt kunskapslyft för lärare, pedagoger och rektorer”
Camilla Waltersson Grönvall, moderat ledamot i riksdagens utbildningsutskott

”– Man måste vara modig och beredd att bli ifrågasatt. Inte minst av föräldrarna.”
Rektor Marita Sandin Larsson, Freinetskolan Hugin, Norrtälje

2011/2012

- Satsningar på **inköp av IT-utrustning** har i många fall **inte åtföljts av satsningar** för att utveckla **användningen** av IT så att det blir ett stöd i det pedagogiska arbetet och gynnar elevernas kunskapsutveckling och lärande. Ofta har man nöjt sig med att använda IT-utrustningen för att effektivisera administration, planering och organisation av skolarbetet.
- **Skolledningen styr inte** användningen av IT i undervisningen på ett aktivt sätt. Många skolor saknar övergripande strategi för användning av IT i det pedagogiska arbetet, och IT-användningen i undervisningen blir därför ofta en fråga som beror på den enskilde lärarens intresse.
- Lärarnas behov av **kompetensutveckling** för att använda IT-verktygen i det pedagogiska arbetet har **inte tillgodosetts**.
- En del skolor saknar grundläggande förutsättningar för användning av IT i undervisningen därför att de saknar, eller har **föråldrad utrustning**. Ett annat problem är att de **saknar IT-support** i det dagliga arbetet

Ämnen

- ▶ Arbetsgivarpolitik
- ▶ Arbetsmarknad och sysselsättning
- ▶ Demokrati
- ▶ Ekonomi

eSamhället

- ▶ Demokrati och delaktighet i e-samhället
- ▶ E-hälsa
- ▶ Gemensamma funktioner och tjänster
- ▶ Näringsliv och arbete i e-samhället
- ▶ Samhällsbyggnad, transport och miljö i e-samhället
- ▶ **Skolans digitalisering**
 - ▶ Molntjänster i skolan
 - ▶ Nationellt forum för digitalisering av skolan
 - ▶ Verktyget LIKA, stöd till rektorer
 - ▶ Unos Uno, en dator till varje elev
 - ▶ Kravställning skoladministrativa system

Start > Ämnen > eSamhället > Skolans digitalisering

Skolans digitalisering

Att utveckla skolans arbete med digital kompetens eller medie- och informationskompetens är ett av de centrala uppdragen för alla skolor. SKL prioriterar dessa frågor för att skolelever i Sverige ska vara bland de bästa i världen.

För att stötta kommuner och skolor i denna utmaning är skolan ett av de områden som SKL satsar på när det gäller arbetet med e-samhället – det är i skolan vi lägger grunden för ett fortsatt framgångsrikt samhälle.

Att skolan har tillgång till och använder moderna verktyg och digitala resurser är numera en självklarhet och något som framgår tydligt av skolans styrdokument. Men att kunna använda nya verktyg för ökat lärande och måluppfyllelse är något som alla skolor idag behöver arbeta med. Det räcker inte att skaffa datorer, läsplattor och ha tillgång till digitala läromedel. För att möta alla utmaningar och möjligheter krävs nytänkande, innovationskraft och ett modigt ledarskap.

Se Hans Renman, strateg på SKL förklara på vilket sätt IT i skolan har effekt

Kontakt

Malin Annergård

08-452 71 70

malin.annergard@skl.se

Hans Renman

070-601 03 23

hans.renman@skl.se

Konkreta förslag:

- *Revidera läroplanen,*
- *Utveckla digitala nationella prov,*
- *Kompetenslyft för lärare och rektorer...*

En digital agenda i människans tjänst - En ljusnande framtid kan bli vår (SOU 2014:31)

*”Både svenska och internationella studier pekar på vikten av en kunnig och engagerad ledning för att en introduktion av digitala verktyg i skolmiljön ska bli framgångsrik. Med utgångspunkt i denna insikt samt i en överenskommelse med regeringen utvecklar SKL för närvarande ett **självvärderingsinstrument, LIKA**, för skolor till hjälp att utveckla skolans it-användning. För att ett sådant verktyg ska komma till optimal användning krävs att **rektorerna har tillräcklig kunskap att initiera den utveckling som behövs.**” [En digital agenda i människans tjänst – en ljusnande framtid kan bli vår, SOU 2014:13](#)*

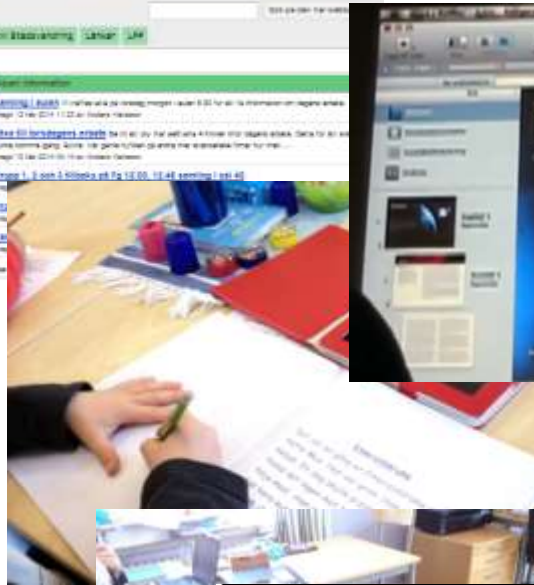

Positiva effekter:

- Elevers viktiga förmågor har betydligt förbättrats i att söka information, skriva och presentera resultat av sitt arbete.
- Elever visar mätbara förbättringar i läsförmåga och ökad skrivförmåga.
- Elever ökar sitt självförtroende genom mer lättlästa och faktagrundade rapporter.
- Lärarnas förmågor utvecklas när pedagogerna utnyttjar teknikens möjligheter.
- Kontakten mellan lärare och elever ökar och blir av högre kvalitet

En slutsats i forskningen är att politik, förvaltning, skolledning och pedagoger måste **dra åt samma håll**.

Rektors engagemang är centralt för att **driva** på och stötta medarbetarna att använda digitala verktyg.

1)

men
vinklarna.
Är det
alltid så
även om

— Fall A

LIKA – varför?

- ...för att stötta rektor (och förvaltning) i arbetet med digitaliseringen.
- ...för att stötta i djungeln av allt som ”måste” göras bums.
 - Steg för steg...
- ...för att bryta ner det komplexa till konkret handling.
 - Steg för steg...
- ...för att underlätta gemensamma/centrala insatser
- ...för likvärdighet, gemensam bas, ”good enough”

Ett verktyg för utveckling, uppföljning och arbete med skolans digitalisering

Start

- Starta en LIKA-värdering
- Använd LIKA
- Om LIKA
- Synpunkter & frågor

Kom igång direkt

- Klicka på Starta en LIKA-värdering
- Värdera status för arbetet på skolan inom de fyra områdena
- Se sammanställning och handlingsplan
- Exportera till Excel för vidare diskussion och analys

Välkommen!

Det du ser här är en prototyp av LIKA, ett verktyg framtaget i samarbete mellan SKL och flertalet aktörer från skolans värld. Verktöget är ett delresultat av den överenskommelse SKL och regering ingick sommaren 2013.

Under våren 2014 testas LIKA av några olika kommuner i Västerbottens län, Skåne och Stockholmsregionen. Det är fritt fram för att klicka runt och använda det som går! Följ införandet och läs mer på vår LIKA-blogg!

<http://lika.sklblogg.se>

Testa LIKA redan idag!

Testa nu

LIKA – vad är det?

- ...ett självskattningsverktyg enligt devisen ”enkelt, snabbt och konkret”
- ...en modell för att tydliggöra fokusområden och skapa tid för diskussion i rätt läge
- ...ett verktyg i tre delar: skattning – sammanfattning - handlingsplan

LIKA - modellen

LIKA [Ledning
Infrastruktur
Kompetens
Användning]

SKL Logga in

Start

- Start
- Starta en LIKA-värdering
- Använd LIKA
- Om LIKA
- Synpunkter & frågor
- Sammanställning

Kom igång direkt

- 1 Klicka på Starta en LIKA-värdering
- 2 Värdera status för arbetet på skolan inom de fyra områdena
- 3 Se sammanställning och handlingsplan
- 4 Exportera till Excel för vidare diskussion och analys

Välkommen!

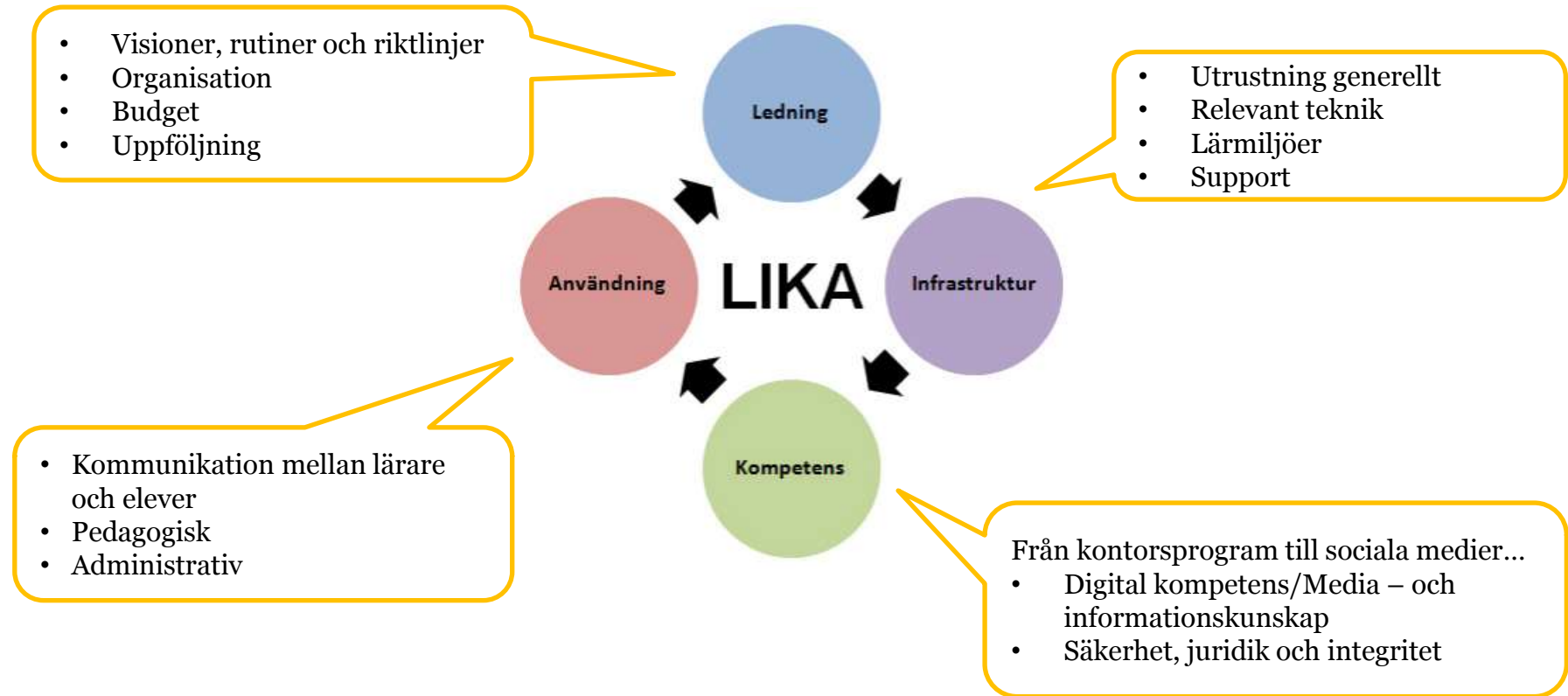
Det du ser här är en prototyp av LIKA, ett verktyg framtaget i samarbete mellan SKL och flertalet aktörer från skolans värld. Verktöget är ett delresultat av den överenskommelse SKL och regering ingick sommaren 2013.

Under våren 2014 testas LIKA av några olika kommuner i Västerbottens län, Skåne och Stockholmsregionen. Det är fritt fram för att klicka runt och använda det som går! Följ införandet och läs mer på vår LIKA-blogg! <http://lika.sklblogg.se>

Testa LIKA redan idag!

Testa nu

LIKA – områden

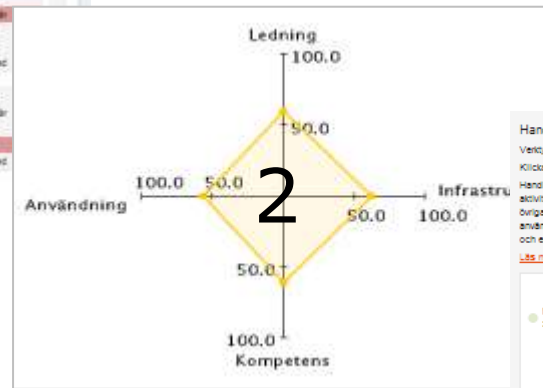
LIKA - delar

1. Skattning/värdering

Indikatorer kopplade till 4 områden.
Konkreta, enkla, aktivitetsbaserade!

2. Sammanfattning Skolnivå – Kommunivå – Nationell nivå

Handlingsplan
Verket har nu tagit fram en handlingsplan baserad på värderingen du precis gjort!
Klicka på cirkarna i bilden nedan och se hur handlingsplanen anpassar sig.
Handlingsplanen är ett arbetsverktyg att arbeta vidare med, där viss prioritering är gjord och ytterligare några förslag på aktiviteter finns. Se handlingsplanen som ett förslag. Givetvis är det viktigt att du som rektor, gärna tillsammans med övriga delar av skolledningen och engagerade pedagoger, gör den till skolans egen. Tanken är att förslaget ska kunna användas som underlag för diskussion och planering av arbetet, att fylla i, ändra om, klippa in i kvalitetsredovisningar och egna IT-handlingsplaner, om sådana finns.
[Läs mer om hur du tolkar och använder den interaktiva bilden och handlingsplanen](#)

Område	Indikator	Evär	Aktivitetsförslag
Prio 1	L2: Ledning	Planerat	Et, på skivitet, diskutera behov och arbetsuppgifter som krävs. Utsämpla person som får led i sin tjänst att utföra uppgifterna, som är personerna till systemförvaltarna och av utvärdering om sidan etjuka.
	L2: Ledning	Planerat	Et, på skivitet, prioritera och gör en budget för investering, avsakl mede.
Prio 2	L2: Ledning	Planerat	Et, på skivitet, prioritera och gör en budget för investering, avsakl mede.
	L2: Användning	Planerat	Et, på skivitet, utvärdera användningen, diskutera av, problem som förhindrar användning, ta fram plan för förbättring, kontakta systemförvaltarna och undersök möjligheter till utvärdering.

3. Handlingsplan

Ett *underlag* för fortsatt arbete!
Med viss prioritering och ytterligare aktivitetsförslag.

LIKA - indikatorer

Ledning

IT-utveckling finns med som regelbunden punkt på skolans ledningsmöten

- Uppnådd
- Nästan där
- Påbörjad
- Planerad
- Ej planerad

Skolans regelverk kring användningen av IT (nätetik, handhavande, kontohantering etc.) är tydliggjorda för personal, elever och vårdnadshavare.

- Uppnådd
- Nästan där
- Påbörjad
- Planerad
- Ej planerad

Infrastruktur

Hela skolan har tillgång till ett väldimensionerat trådlöst nät.

- Uppnådd
- Nästan där
- Påbörjad
- Planerad
- Ej planerad

Kompetens

Lärarna har kunskaper i informationssökning och källkritik

- Uppnådd
- Nästan där
- Påbörjad
- Planerad
- Ej planerad

Användning

Skolbiblioteket/skolbibliotekarier används som resurs i arbetet med källkritik och informationssökning m.m.

- Uppnådd
- Nästan där
- Påbörjad
- Planerad
- Ej planerad

Konkreta indikatorer = indikerar en viss aktivitet/insats.

Rektor gör en värdering kring status för varje indikator och en handlingsplan genereras.

LIKA - handlingsplanen

LIKA Ledning Infrastruktur Kompetens Användning

Handlingsplan - Exempelskolan

Vardag, här är din handlingsplan, baserad på den skattning du nysat. Här finns dess lite hjälp (kursiverad text) kring hur du kan bearbeta den i Excel och dess lite stödtexter (viktig text) utifrån från i handlingsplanen, om så behövs! Spjälkakt behöver denna text bearbetas för att passa in på er skola.

Välj "sortera och filtrera" funktionen för att sortera dina svar ytterligare. Du kan till. filtrera och arbeta med indikatorer under ett visst område eller med ett visst svar.

Skolans/kommunens logo
Namn
Datum

LIKA - handlingsplan Exempelskolan 2014-2015

Förslag/mall – att bearbeta

1. BAKGRUND

Barnpedagogiken arbetar för att integrera och naturalisera användningen av IT i skolan och att hitta sätt att förbättra arbetet framåt med skolutveckling i en digitaliserad värld.

Med utgångspunkt i självskattningsverktyget LIKA definieras några steg som kan tas för att säkerställa att användningen av IT integreras och utvecklas på bästa sätt.

Handlingsplanen sträcker sig över åren **2014-2015** utifrån en översyn av arbetet. Börja!

2. ÖVERGRIPANDE AMBITIONSNIVÅ

Barnpedagogiken har arbetat med hela självskattningen och alla dess områden för att säkerställa att ambitionsnivån är tydlig och utvärderingsbara mål på 2 integreras i undervisningen.

3. HANDLINGSPLAN 2014/2015

LIKA självskattningen och vald ambitionsnivå har ett antal insatsområden identifierats, vilka beskrivs nedan.

Övergripande ansvar att följa upp arbetet är **XXX**.

Låg	Område	Indikator	Med	Hög
	Prio 1			
	L3 Ledning	Diskussioner om pedagogiskt verktyg inslag på t.ex. APT konferenser.		
	L11 Ledning	Skolan har lärare i pedagogiska frågor och stötta lärarna i användningen (IT-stolubockare o.d.		
	I3 Infrastruktur	Samtliga lärmiljöprojektor, ljudutrustning		
	I11 Infrastruktur	Det finns en fungerande support av hårdvara de ska vända sig till tekniken.		
	K2 Kompetens	Lärarna har kunskaper i informationsområdet		

3.1. PRIORITERADE INSATSOMRÅDEN ATT BÖRJA MED

Följande insatsområden finns enligt resultatet under Prio 3 i LIKA. Arbetet befinner sig på olika nivåer, från planerad till nästan där och efter diskussion i arbetsgrupper har följande insatsområden och åtgärder tagits fram att arbeta med i steg 1. Under punkt 3.2 finns ytterligare några insatsområden och definierade åtgärder.

Baserat på valda fokusområden, diskussioner och förslagningar kan indikatorer flyttas mellan punkt 3.1 och 3.2 nedan.

Klipp ut de insatsområden/indikatorer ni vill för. Separera handlingsplan (local-dokument), anpassa åtgärder och utvärdering i tabellen nedan.

Område	Insatsområde/indikator	Åtgärder för att nå upp till	Ansvare
I3	Infrastruktur	Infrastruktur för att nå upp till	

LIKA – vad är det *inte*?

- ...inte en enkät
- ...inte ett verktyg som talar om hur man ska arbeta pedagogiskt
- ...inte ett verktyg som talar om exakt hur man ska göra på sin egen skola
- ...inte ett verktyg som talar om hur man ska arbeta med skolutveckling – det är *en* del i arbetet.

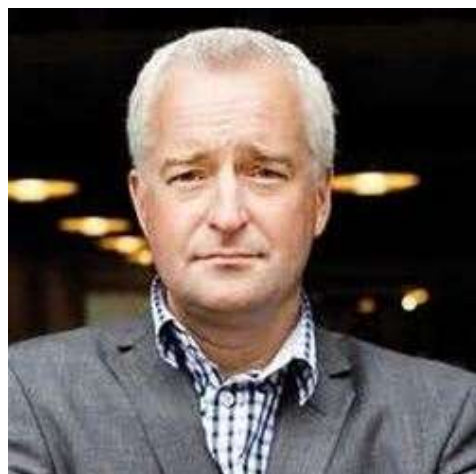
LIKA – hur då?

Varför? Hur?
...från snack till verkstad... ;)

SKL:s överenskommelse

”För att stödja skolors fortsatta digitalisering avser SKL, med utgångspunkt från eBlomlådan, att ta fram ett ramverk för utvärdering av hur väl man drar nytta av digitaliseringens möjligheter och hur väl modern teknik används som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. **Ramverket ska fungera som ett hjälpmedel för utveckling av strategier, för att driva förändringsarbete och för löpande utvärdering.** Därtill ska det **stötta arbete med att värdera, planera och prioritera digitaliseringsinsatser.** Verktuget ska kunna användas inom en skola och inom en kommun.”

Källa: [Överenskommelse om insatser för främjandet digitalisering och digital samverkan](#)

Arbetet med LIKA

- eBlomlådan -> idéen om IT-tempen -> LIKA
- SKL:s överenskommelse med regeringen
- Arbetsgrupp med flera olika aktörer
- Workshoparbete under hösten 2013

Skolverket

DIGITALISERINGS-
KOMMISSIONEN

REGION
VÄSTERBOTTEN

RAU

GOVERNO

MediaCenter
i Västerbottens län

LIDINGÖ STAD

Uppsala
KOMMUN

LUND

LIKA [Ledning
Infrastruktur
Kompetens
Användning]

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Arbetet med LIKA

Områden

Workshop 1

Vilka områden är viktiga att utvärdera för att bedöma en skolas ”mognadsgrad” vad gäller it?

Indikatorer

Workshop 2

Vilka indikatorer är relevanta att utvärdera och utveckla under respektive område?

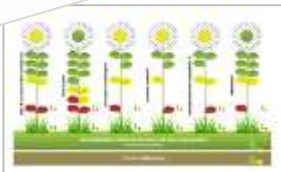
Kravställning

Workshop 3

Vilka funktionella och övriga krav ska vi ställa på webbverktyget?

LIKA [Ledning
Infrastruktur
Kompetens
Användning]

En digital agenda i människans tjänst
– Sveriges digitala ekosystem, dess aktörer och drivkrafter

Digitalisering i skolan
– en kunskapsöversikt
Jan Hylén

IT och digital kompetens i skolan

KARNOG FUTURE 4 NOVEMBER 2011

LIKA [Ledning
Infrastruktur
Kompetens
Användning]

 Sveriges
Kommuner
och Landsting

LIKA - våren 2014

- **Prototyp**
 - Remiss till arbetsgruppen och nu ut till pilotande skolor.
- **Piloter**
 - Uppstartsmöten/Kick off under feb-mars
 - Arbetsmöten och uppföljning under mars-maj
- **Förankring- och införandearbete**
 - Seminarium och konferenser
 - Pilotande skolor/kommuner under våren
 - Information/kommunikation via webben, t.ex. lika.skblogg.se
- **Revidering** och eventuell anpassning/förändring av verktyget under våren
 - Styr- och förvaltargrupp med deltagare från pilotande kommuner
- **Klappat och klart** till augusti 2014!

LIKA - piloter våren 2014

- Västerbottens län
- Uppsala
- Lidingö och Lund – fortsätter uppföljning av handlingsplan, men flyttar över arbetet till LIKA
- Helsingborg
- Trelleborg
- Värmdö
- Kungsbacka
- iFous, digitaliseringsprogram

Från norr till söder till väster. Mindre kommuner, större kommuner, grundskolor och gymnasieskolor...

Tillgängligt för fler...!?

LIKA – vittnen berättar...

- Kaj Majuri, Värmdö
- Maria Norrby och Elisabeth Bengtsson, Helsingborg

LIKA - styrkor

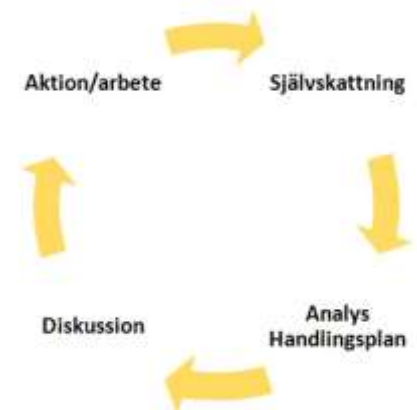
- **Handlingsplanen!**
 - Underlag för diskussion – prioritering, fokusområden...
 - Systematiska kvalitetsarbetet
 - Konkreta aktiviteter att sätta igång med
- **Sammanställningen!**
 - För skolan
 - För skolområdet
 - För förvaltning och central organisation
 - Transparent inom kommunen, anonym nationellt
- ...och självklart **värderingen** rektor gör (få koll på vad man inte har koll på)

LIKA - svagheter

- **Handlingsplanen!** – *en hyllvärmare, en fil bland filer*
 - Underlag för diskussion – *det blir ingen diskussion*
 - Systematiska kvalitetsarbetet – *nej, passar inte där*
 - Konkreta aktiviteter att sätta igång med. – *vi hinner inte, för mycket!*
- **Sammanställningen!** – *också en hyllvärmare*
 - För skolan – *tja, ser väl ok ut...*
 - För skolområdet – *nej, jag vill inte visa mitt resultat...*
 - För förvaltning och central organisation – *ingen beredskap*
 - Transparent inom kommunen, anonym nationellt – *ingen enkät, eh?*
- ...och självklart **värderingen** rektor gör (få koll på vad man inte har koll på) – *inte tillräcklig koll, inte tillräckligt enkelt och konkret*

LIKA – diskussion

- Att arbeta med LIKA kommunövergripande
...”best practice”?
- Armkrok – hur hjälps vi åt, hur sammanför vi ekorrhjulen?
- Hur kan vi, på alla nivåer, fortsätta att *göra det svåra lättare*?
- Viktiga framgångsfaktorer i arbetet med LIKA?
...med resultatet i hand – vad är då nästa steg?
- Hur säkerställer vi uthållighet?
...med resultatet i hand – vad är då nästa steg?

Tack för er tid!

johanna.karlen@skl.se

046-35 70 16

joka70

#LIKA

lika.skblogg.se